

Yhteenveto

Palveluväylän viitearkkitehtuurin päivitys

Lausunnonantajan saate

Lausunnonantajia: 1 ▼

Yleiset kommentit palveluväylän viitearkkitehtuuriin ja sen dokumentteihin

Tampereen teknillinen yliopisto Terhi
Tatjana Yliniemi

17.8.2015

Kansallisen palveluväylän viitearkkitehtuurin kuvaus on erittäin tärkeä ja tarpeellinen. Dokumentit ovat pääsääntöisesti erittäin selkeitä ja havainnollisia. Kommenteissa esitetyt asiat ovat lähinnä sisältöä tarkentavia kysymyksiä. Tarkennustarpeita nähdään olevan etenkin auditointimenettelyn sekä integraattorin roolin osalta.

Palveluväylän viitearkkitehtuurin ja sen dokumenttien hyväksyntä *

- ☒ Hyväksytään ilman muutoksia
- ☒ Hyväksytään muutoksin (vaaditut muutokset on kuvattu tässä lausunnossa)
- ☒ Vastustetaan, perustelut

Tampereen teknillinen yliopisto Terhi
Tatjana Yliniemi

17.8.2015

Hyväksytään muutoksin (vaaditut muutokset on kuvattu tässä lausunnossa)

Kommentit Palveluväylän viitearkkitehtuurin kuvaukseen

Lausunnonantajia: 1 ▼

Palveluväylän viitearkkitehtuurin kuvausdokumentti on ymmärrettävä

- ☒ Kyllä
- ☒ Ei

Tampereen teknillinen yliopisto Terhi
Tatjana Yliniemi

17.8.2015

Kyllä

Oman organisaationi kannalta palveluväylän viitearkkitehtuuri

- ☐ on hyödyllinen
- ☐ on jonkin verran hyödyllinen
- ☐ ei ole hyödyllinen

Tampereen teknillinen yliopisto Terhi
Tatjana Yliniemi

17.8.2015

on hyödyllinen

Palveluväylän viitearkkitehtuurissa esitetty vyöhykemalli on kuvattu ymmärrettävästi

- ☐ Kyllä
- ☐ Ei

Tampereen teknillinen yliopisto Terhi
Tatjana Yliniemi

17.8.2015

Kyllä

Oman organisaationi kannalta esitetty vyöhykemalli

- ☐ on toteuttamiskelpoinen
- ☐ on vaikea toteuttaa, miksi?

Tampereen teknillinen yliopisto Terhi
Tatjana Yliniemi

17.8.2015

on toteuttamiskelpoinen

Muita kommentteja ja huomioita vyöhykemalliin liittyen

Tampereen teknillinen yliopisto Terhi
Tatjana Yliniemi

17.8.2015

Vyöhykemalli on kuvattu dokumentissa melko epäselvästi, joskin se on kuvauksesta ymmärrettävissä. Vyöhykemallin kuvauksen toivoisi näkyvän esimerkiksi selkeämmin jo otsikkotasolla sisällysluettelossa. Nyt asia on luvun 6 Tietojärjestelmäarkkitehtuurin kuvaukset sisällä hieman hajanaisesti kuvattuna. Koska vyöhykemalli on kuitenkin keskeinen palveluväylän viitearkkitehtuuriin kuuluva asia, sen selkeään kuvaukseen tulisi panostaa.

Päädokumentti ei selkeästi ohjaa miten ja millä aikataululla kansallisen palveluväylän tarjoamat palvelut

(esim. henkilötiedot VRK:lta) voidaan huomioida oman organisaation kehittämisessä. Asiaa sivutaan kuitenkin sekä yhteenvetodokumentissa että yhteenvetokuvassa.

Kommentit ja huomiot kuvaus-dokumentin kappaleisiin 1 Johdanto, 2 Kokonaisarkkitehtuurimenetelmän hyödyntäminen ja 3 Periaatetason arkkitehtuurikuvaukset (sisältäen viittaukset tekstiin)

Tampereen teknillinen yliopisto Terhi
Tatjana Yliniemi

17.8.2015

- Luku 1.3: Rajausta, että kuvauksessa ei oteta kantaa liiketoiminta- tai hallintamalleihin on pitkässä juoksussa ongelmallinen. Pahimmillaan palveluväylä implementoidaan nykyisellä kuvauksella ja nykyisillä ehdoilla, mutta hallintamallin puutos aiheuttaa omia hallintavariaatioita ja toimittajien rakentamia "lock-in" tilanteita. Näiden purkaminen on hankalaa, jos ei jopa mahdotonta. Liiketoimintamallien puutos johtaa vastaavaan anarkiaan, jossa jokainen rakentelee omia viritelmiään. Palveluväylän liiketoiminta- ja hallintamalliin on otettava pian kantaa – jos ei tässä dokumentissa, niin tähän liittyvässä erillisessä dokumentissa. Rajauksen aiheuttama ongelmallisuus ilmenee useassa paikassa.
- Luku 1.3: Kuva "JHKA-kokonaisuus" on terminologialtaan epäselvä ja vaikeasti tulkittavissa "VA Julkinen vyöhykeväylä" -korostuksen osalta. Kuva ei ole selitetty auki ja viitearkkitehtuurin kohteen määrittely on dokumentin nimeen "Kansallisen palveluväylän viitearkkitehtuuri" nähden ristiriitainen. Lisäksi termi "EIRA" ei selviä dokumentista.
- Luku 3: Tiivistelmässä (s.7) "riittävän tietoturvatason varmistaminen" herättää kysymyksen, onko varmistajalla eli palvelun tarjoajalla riittävää osaamista tähän? Tarvittaisiinko jokin sertifiointisysteemi riittävän suojaustason varmistamiseksi?
- Luku 3.1: Taulukko on täsmälleen sama kuin liitteessä – ei lisäarvoa?
- Luku 3.2: Viimeisessä kappaleessa (s.8) todetaan: "... palveluväylän tulee perustua avoimeen lähdekoodiin, mikäli selkeitä perusteita toisenlaiseen ratkaisuun ei ole". Millä tavalla nämä selkeät perusteet määritellään? Suomalaisessa julkisen sektorin duopolissa molemmilla isoilla toimijoilla on "selkeät perusteet" tehdä muuten kuin avoimella lähdekoodilla – heidän liiketoimintamallinsa pohjautuvat tähän. Tämä johtaa siihen, että ko. toimijat sulkevat rajapinnat (tai niiden osan), jotta kilpailijat eivät pääse markkinoille.
- Luku 3.3: Tekstissä viitataan, että liitteessä 1, KA-tilat, sidosarkkitehtuurit ja -hankkeet on listattu tarkemmin, mutta käytännössä kyseessä on sama taulukko kuin dokumentissa.
- Luku 3.3: Koska Virtu on listattu huomioon otavaksi sidosarkkitehtuuriksi, myös HAKA tulisi listata samoin. Perusteluna tälle on kohderyhmän vähintäänkin yhtä suuri koko.
- Luku 3.4: Arkkitehtuuriperiaatteiden kuvaus on selkeä ja periaatteet ovat perusteltuja. Olisiko periaatteiden järjestäminen prioriteetin mukaan perusteltua?
- Luku 3.4: Kuka integroi kokonaisuuden, auditoi liitettävät palvelut ja vastaa eri mallipohjista? Kokonaisuuden hallinnan vastuutaho on nimettävä ja menettelytavat kuvattava.
- Luku 3.6: Dokumentti ei ota kantaa siihen, miten taataan laajojen aineistojen reaaliaikainen siirto ja sen vaatima tiedonsiirtokapasiteetti? Esim. kartta-aineistojen osalta.
- Luku 3.7: Palvelutasoon ja valvontaan liittyen sopimusten tulisi noudattaa jotain mallipohjaa tai ne tulisi hyväksyttää esim. VM:ssä, vaikka ne tehtäisiinkin palvelun tarjoajan ja palvelun hyödyntäjän välillä. Muutoin esim. skenaario, että iso järjestelmätoimittaja hyödyntää omaa palveluväylän palveluaan asiakkaan ratkaisussa tai ohjaa vahvasti asiakkaan käyttämään tiettyä palvelua, mahdollistuu.

Tampereen teknillinen yliopisto Terhi
Tatjana Yliniemi

17.8.2015

- Luku 4.2: Kansalaiset eivät ole ainoastaan passiivisia loppukäyttäjiä. Myös yksittäinen kansalainen voi tehdä matkapuhelimeen tai tablettiin sovelluksen, joka hyödyntää avoimia rajapintoja. Kansallisen palveluväylän ekosysteemin toimijoiden listaus (s. 17 ja kuva s. 18) jättävät nyt huomiotta yksityisten henkilöiden mahdollisen toimimisen palvelun hyödyntäjinä ja palvelun tarjoajina.
- Luku 4.3: Tunnistuspalvelussa tulisi huomioida myös ulkomaalaiset, joiden tietoja ei välttämättä löydy väestötietojärjestelmästä.
- Luku 4.4: Viimeinen kappale "Palveluväylän ohjauksen, ylläpidon..." on jäänyt kesken.

Kommentit ja huomiot kuvaus-dokumentin kappaleeseen 5 Tietoarkkitehtuurin arkkitehtuurikuvaukset (sisältäen viittaukset tekstiin)

Tampereen teknillinen yliopisto Terhi
Tatjana Yliniemi

17.8.2015

- Luku 5 Viitearkkitehtuurilinjaus "Palvelun tarjoajan on kuvattavat tarjoamansa tieto" (s.25), on liian väljä, vaikka luvussa 5.4. (s.29) todetaankin, että kuvaukset on ilmaistava yhteismitallisessa muodossa. Jotta palveluiden aito vertailtavuus olisi taattu, tulisi kuvausten noudattaa määriteltyä mallia tai ohjetta.
- Luku 5.2.1.Sopimukset, kts. kommentti kohtaan 3.7.
- Luku 5.3.2. Lokitietojen osalta todetaan, että lokittamisvastuut säilyvät ennallaan. Uudet palvelut tulevat muuttamaan nykyisiä toimintatapoja ja vastuita. On mahdollista, jopa todennäköistä, että nämä muutokset vaikuttavat lokitietojen keruuseen. Dokumentin tulisi ottaa kantaa, miten tähän varaudutaan
- Luku 5.5. "...palveluiden tietosisällön suunnitteluun kannattaa panostaa, että niistä saadaan heti alkuun vähemmän muutosherkkiä" (s.31) – lause ei ole vahvasti ohjaava. Toisaalta palvelut tulevat muuttumaan. Sen sijaan, että pyritään tekemään vakiintuneita palveluita, tulisi kehittää mekanismi huolehtimaan niiden muuttamisista. Tätä dokumentissa ei ole huomioitu vaan näkökulma asiaan on päinvastainen.

Kommentit ja huomiot kuvaus-dokumentin kappaleeseen 6 Tietojärjestelmäarkkitehtuurin kuvaukset (sisältäen viittaukset tekstiin)

Tampereen teknillinen yliopisto Terhi
Tatjana Yliniemi

17.8.2015

- Luku 6.3: Miksi suuret volyymipalvelut tai avoimen tiedon palvelut tulee julkaista väylän ulkopuolella (s.38)? Tällöin uhkana on, että sekä isot keskitetyt että toisaalta pienet joustavat palvelut rajautuvat palveluväylän ulkopuolelle. Mikä on perusteena palveluiden julkaisun rajaamiselle volyymin tai avoimuuden vuoksi?
- Luku 6.7: Käytännössä palveluiden agnostisuus ja autonomisuus (s.42) ja riippuvuuksien rajaaminen karsii pois edistyneemmät palvelut tai koostetut palvelut. Pahimmillaan nykyinen kuvaus tuottaa ainoastaan yksinkertaisia tunnistautumispalveluita.

Kommentit ja huomiot kuvaus-dokumentin kappaleeseen 7 Teknologia-arkkitehtuurin kuvaukset (sisältäen viittaukset tekstiin)

Tampereen teknillinen yliopisto Terhi
Tatjana Yliniemi

17.8.2015

- Luku 7: Avoimen lähdekoodin käyttämiseen liittyen, miten kaupalliset toimijat saadaan ohjattua tiukasti palveluväylän käyttöön?

Kommentit Kokonaisarkkitehtuuritaulukoihin (Liite 1)

Lausunnonantajia: 1 ▼

Kokonaisarkkitehtuuritaulukot ovat ymmärrettäviä

- ☒ Kyllä
- ☐ Ei

Tampereen teknillinen yliopisto Terhi
Tatjana Yliniemi

17.8.2015

Kyllä

Kokonaisarkkitehtuuritaulukot ovat hyödyllisiä

- ☒ Kyllä
- ☐ Ei

Tampereen teknillinen yliopisto Terhi
Tatjana Yliniemi

17.8.2015

Kyllä

Kommentit ja huomiot Kokonaisarkkitehtuuritaulukoihin sisältäen viittaukset taulukkokohtiin

Tampereen teknillinen yliopisto Terhi
Tatjana Yliniemi

17.8.2015

- Taulukot ovat selkeitä
- Sidosarkkitehtuurit ja -hankkeet taulukko on esitetty täsmälleen samanlaisena sekä itse dokumentissa että liitteessä. Taulukko on aika pitkä (ss.9-13), joten sen tiivistetty muoto voisi olla dokumentissa ja koko taulukko liitteessä.

Kommentit Viitearkkitehtuurin yhteenveto-dokumenttiin (liite 2)

Lausunnonantajia: 1 ▼

Palveluväylän yhteenvetodokumentti on ymmärrettävä

- ☐ Kyllä
- ☐ Vastausvaihtoehto

Tampereen teknillinen yliopisto Terhi
Tatjana Yliniemi

17.8.2015

Kyllä

Palveluväylän yhteenvetodokumentti on hyödyllinen

- ☐ Kyllä
- ☐ Vastausvaihtoehto

Tampereen teknillinen yliopisto Terhi
Tatjana Yliniemi

17.8.2015

Kyllä

Kommentit ja huomiot Yhteenveto-dokumenttiin (sisältäen viittaukset tekstiin)

Tampereen teknillinen yliopisto Terhi
Tatjana Yliniemi

17.8.2015

- Yhteenveto-dokumentti tiivistää hyvin laajemman kuvauksen, mutta sisältää joitain laajemmassa dokumentissa kuvaamatta jätettyjä asioita, kuten luvun 3. toteutussuunnitelman. Olisiko yhteenvetodon merkitystä syytä kirkastaa, jos se sisältää muutakin kuin päädokumentin tietoja tiivistetyssä muodossa?
- Luku 2: Noudatettavat linjaukset ja vaatimukset on kiteytetty selkeästi (s.7)

Kommentit Viitearkkitehtuurin yhteenvetokuvaan (Liite 3)

Lausunnonantajia: 1 ▼

Palveluväylän yhteenvetokuva on ymmärrettävä

- ☐ Kyllä
- ☐ Ei

Tampereen teknillinen yliopisto Terhi
Tatjana Yliniemi

17.8.2015

Kyllä

Palveluväylän yhteenvetokuva on hyödyllinen

- ☐ Kyllä
- ☐ Vastausvaihtoehto

Tampereen teknillinen yliopisto Terhi
Tatjana Yliniemi

17.8.2015

Kyllä

Kommentit ja huomiot Yhteenvetokuvaan (sisältäen viittaukset tekstiin)

Tampereen teknillinen yliopisto Terhi
Tatjana Yliniemi

17.8.2015

- Tekstimuotoiset kiteytykset ovat erittäin selkeitä, samoin kansallisen palveluväylän perusrakenne -kuva. Itse yhteenvetokuva kaipaisi jonkinlaista selitystä tuekseen tai vähintään sen tulkinta edellyttää viitearkkitehtuurikuvaus-dokumentin sisällön syvällistä ymmärrystä.
- Kuvan www.e.suomi tarkkuus on huono ja siitä syystä kuvan luettavuus huononee.

Mene edelliselle sivulle